

Kylät osana kokonais- turvallisuutta

Pohjois-Savon kokonaisturvallisuuden aamukahvit
18.2.2025

Ritva Pihlaja
Kylävara-hanke
Suomen Kylät ry

Euroopan unionin
osarahoittama

Suomen Kylät
Finlands Byar

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

Suomen Kylät
Finlands Byar

Mihin kylillä varaudutaan?

arjen turvallisuus

varautuminen

vaste

normaaliolot

- ✓ naapuriapu ja huolenpito haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä
- ✓ yksinäisyys

Myös aivan "tavallinen" kylätoiminta ja ihmisten toiminta yhdessä vahvistaa

- ✓ yhteisöllisyyttä
- ✓ osallisuutta
- ✓ luottamusta
- ✓ yhteisöllistä resilienssiä
- ✓ henkistä kriisinkestävyyttä

"pehmeä" turvallisuus

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

- ✓ myrskytuhojen raivaus
- ✓ sähkökatko
- ✓ vesihuollon häiriö
- ✓ liikenneonnettomuus
- ✓ tulipalo
- ✓ kadonneen henkilön etsintä
- ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

- ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö vesihuollossa
- ✓ laaja maastopalo, evakuoinnit mahdollisia
- ✓ perhe menettää kodin tulipalossa
- ✓ vakava ympäristövahinko
- ✓ vakava epidemia tai pandemia
- ✓ haasteita päivittäistavarahuollossa
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

poikkeusolot

- ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys
- ✓ valtiojohdon julistama poikkeustila, valmiuslaki
- ✓ väestön siirtymistä ja evakuinteja: osalta alueita siirrytään pois, osa alueista vastaanottaa väestöä
- ✓ väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutuilla alueilla

"kova" turvallisuus

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylien varautuminen ja turvallisuustyö on

1. suunnittelua
2. koulutusta ja harjoituksia
3. investointeja
4. tiedonkulun varmistamista
5. yhdessä sovittuja
toimintakäytäntöjä
6. yhteistyötä!

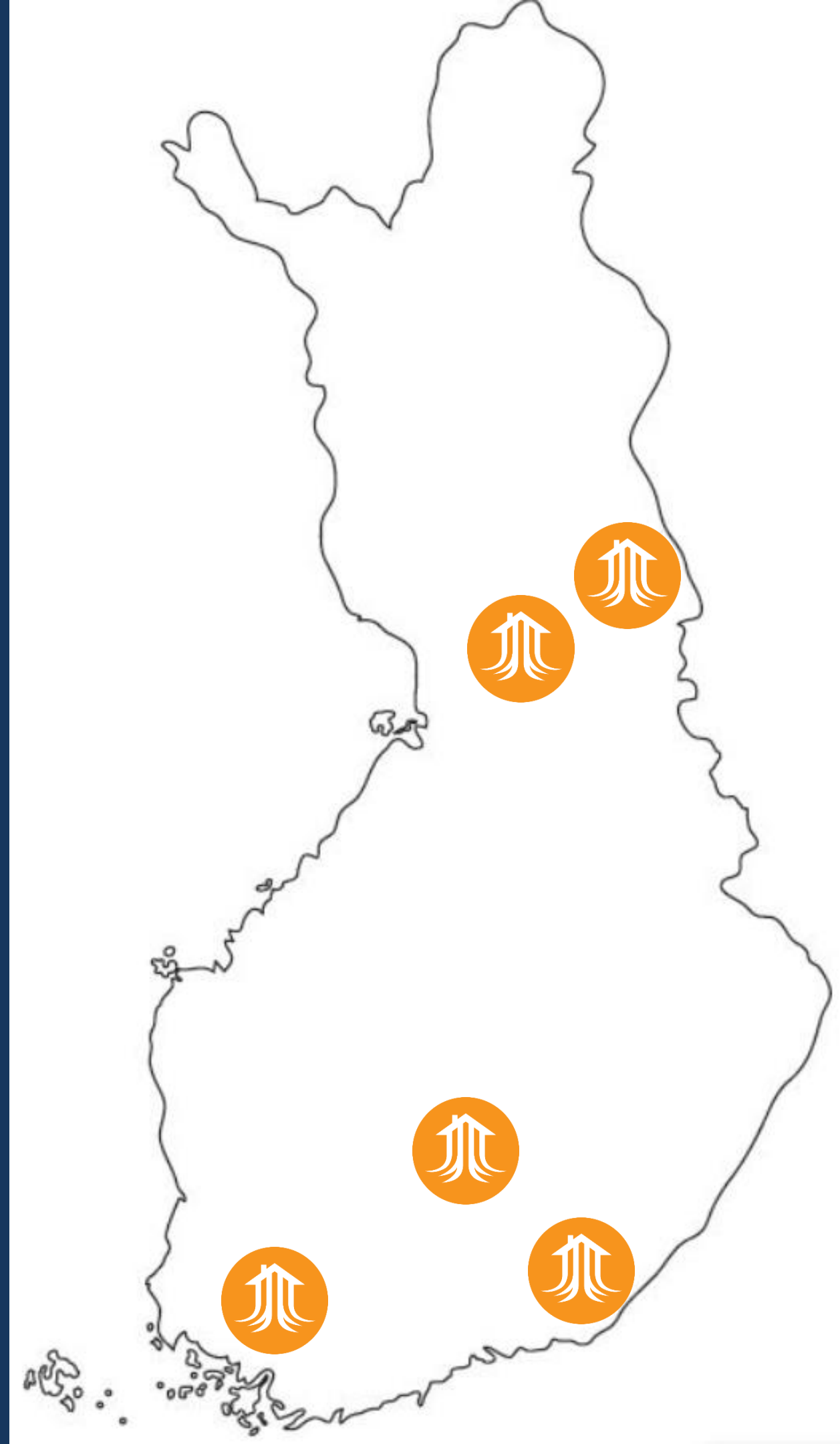
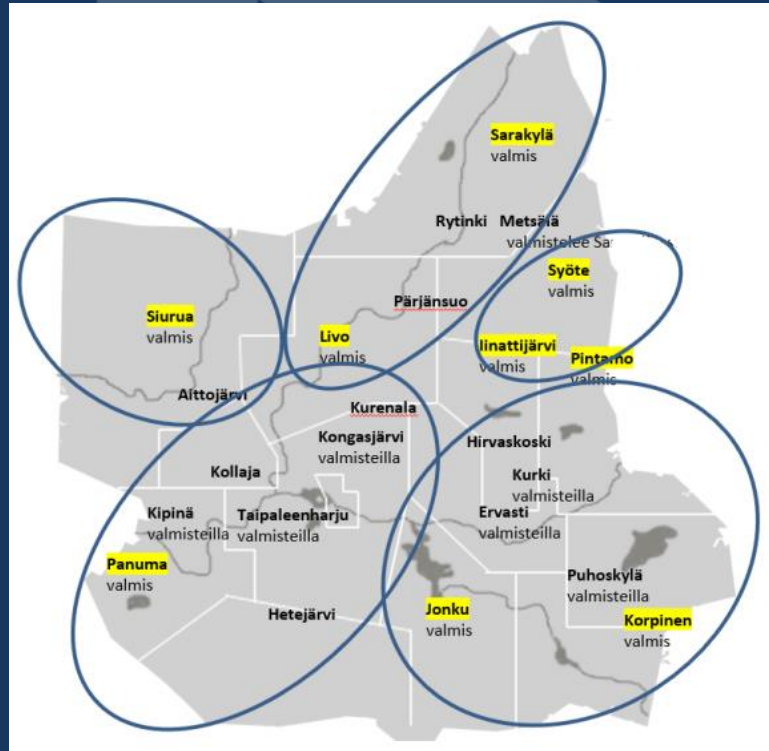

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylien varautuminen ja turvallisuustyö on suunnittelua

- ✓ kyläläisten laatimia kyläturvallisuussuunnitelmia
- ✓ kunnan ja kylien yhdessä laatimia kuntatason kyläturvallisuussuunnitelmia
- ✓ käytännön työnjaosta sopimista, kuka tekee mitäkin, kun jotain poikkeuksellista tapahtuu

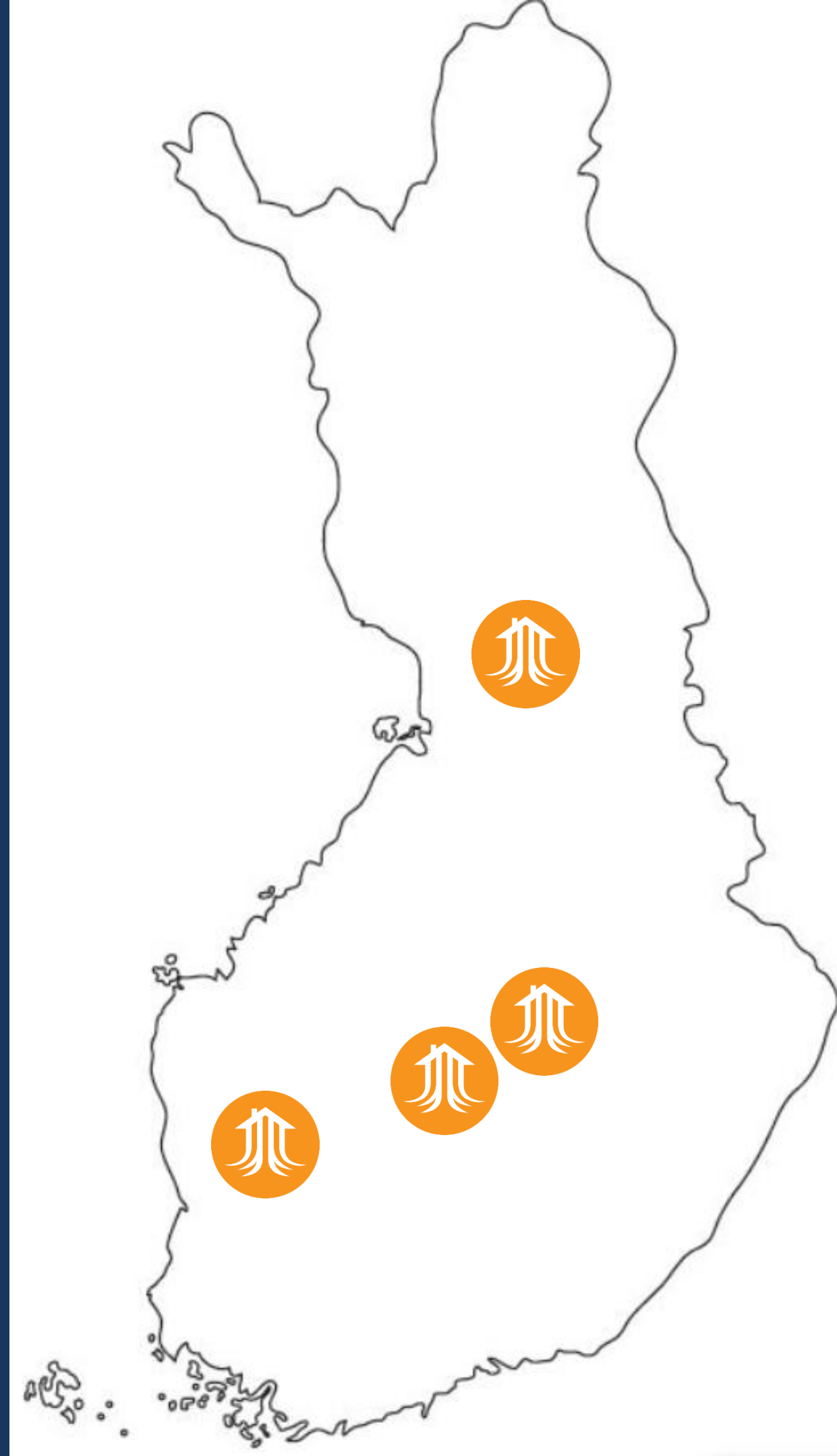
Kylien varautuminen
ja turvallisuustyö on

koulutusta ja harjoituksia

- ✓ pitkäjänteistä ja monipuolista kyläläisten turvallisuuskoulutusta
- ✓ kyläturvallisuussuunnitelmien pohjalta suunniteltu koulutushanke
- ✓ kylän oma turvallisuuskoulutusohjelma
- ✓ kyläläisten varautumisharjoituksia

Suomen Kylät
Finlands Byar

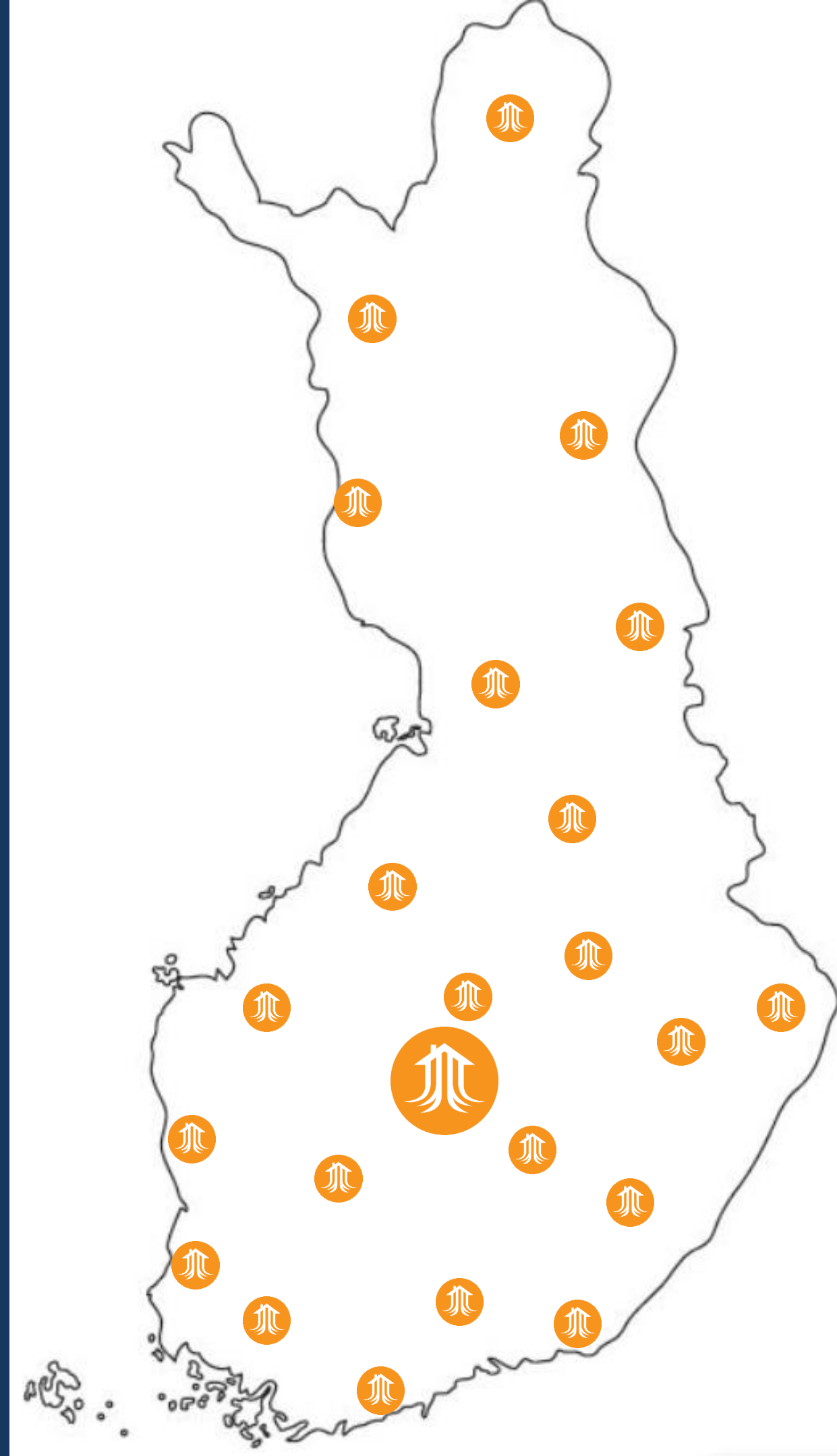

Kylien varautuminen ja turvallisuustyö on **investointeja**, mm.

- ✓ sydäniskureita
- ✓ aggregaatteja
- ✓ kyläradioita
- ✓ kylätalojen kunnossapitoa ja energiaremontteja
- ✓ kylätalon varustamista erilaisten häiriö- ja kriisitilanteiden varalle

Suomen Kylät
Finlands Byar

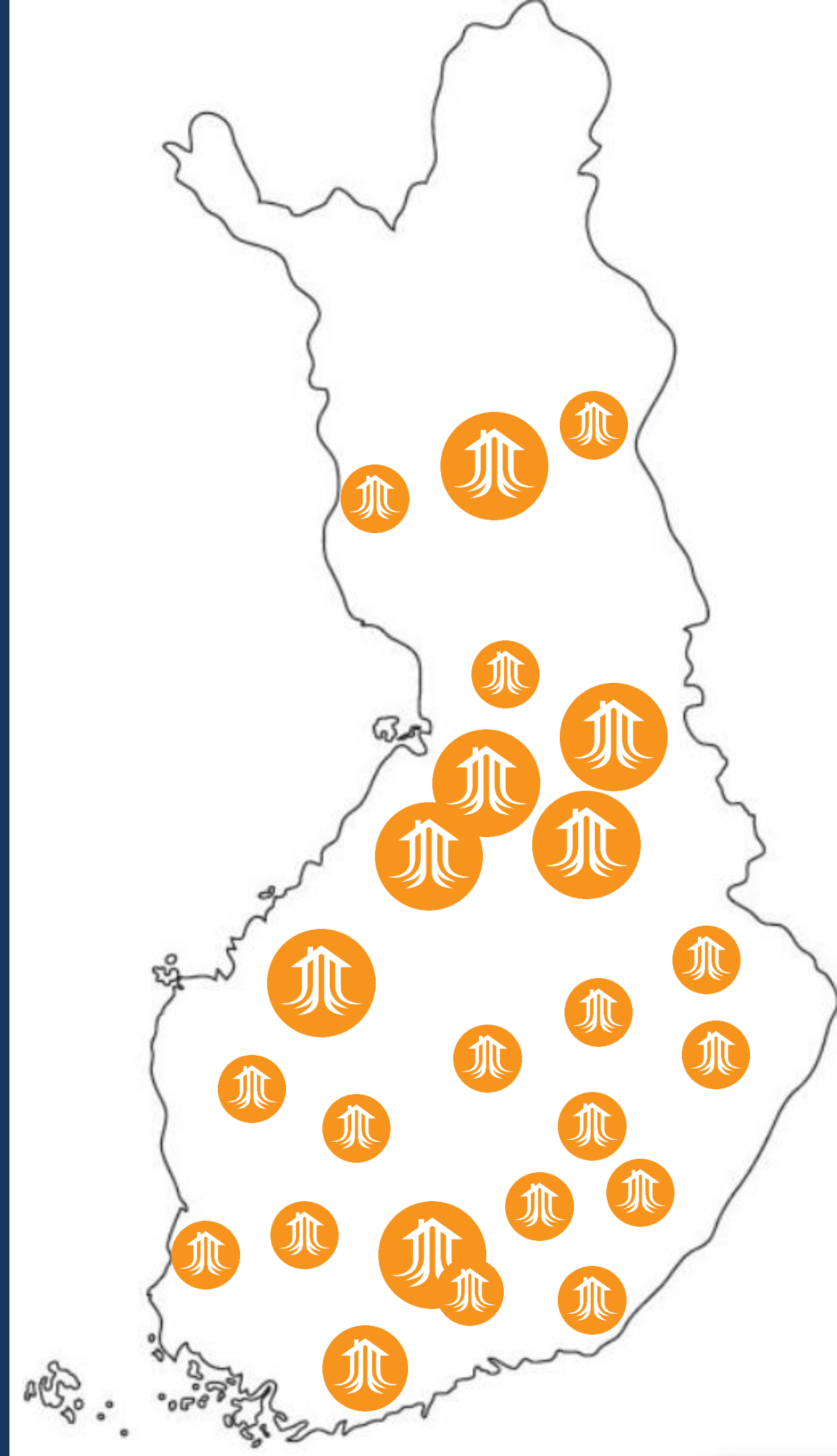
Kylien varautuminen
ja turvallisuustyö on

tiedonkulun varmistamista

- ✓ kylän viestinnän toimintaohje
häiriö- ja vaaratilanteiden varalta
- ✓ kyläradiot häiriötilanteiden
tiedonkulun mahdollistajana ja
väestönsuojelun välineenä

Suomen Kylät
Finlands Byar

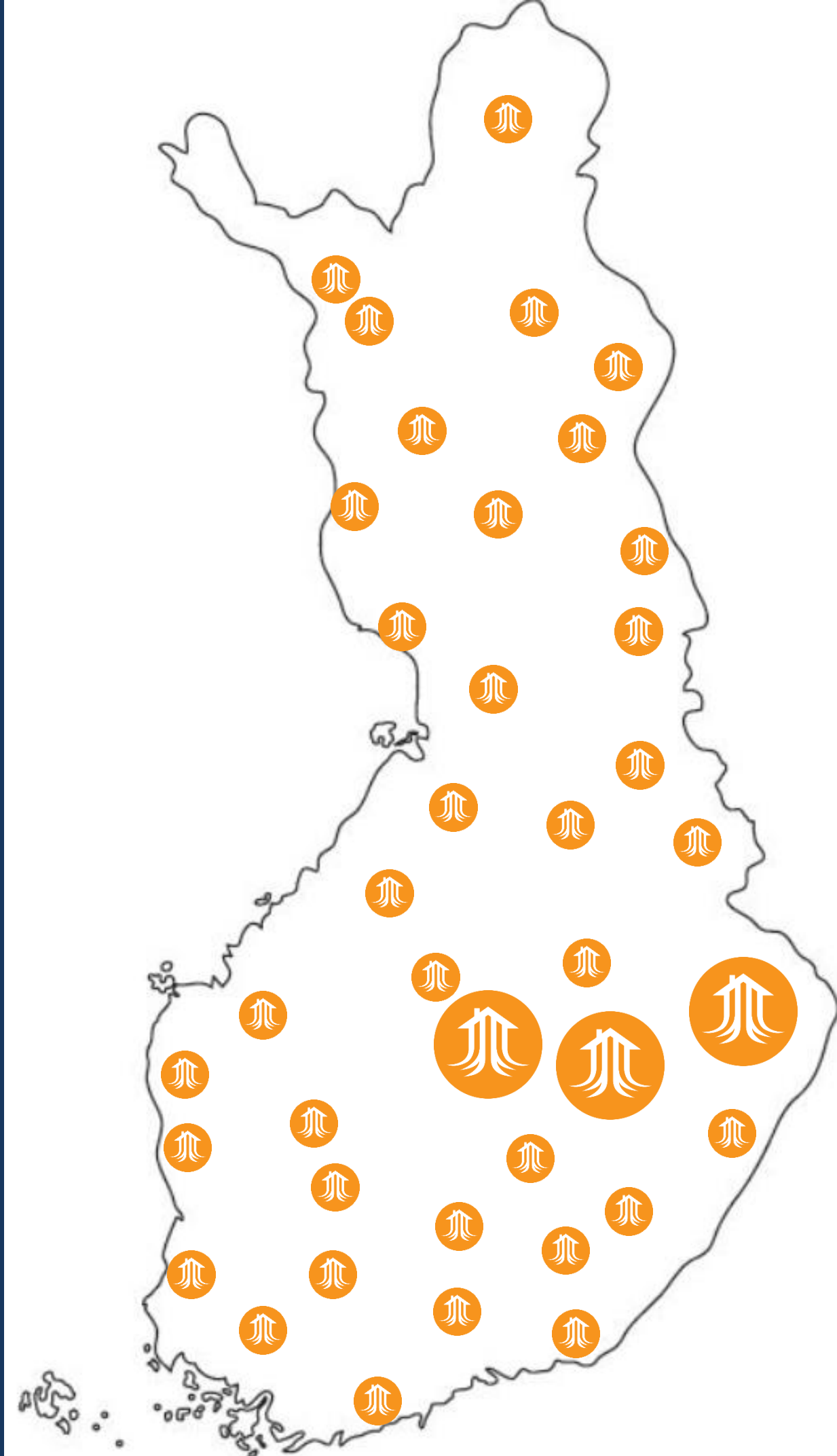
Kylien varautuminen
ja turvallisuustyö on

yhdessä sovittuja käytäntöjä ja yhdessä tekemistä

- ✓ perinteistä naapuriapua ja vapaaehtoista auttamista
- ✓ naapuriapuryhmiä
- ✓ kyläturvaryhmiä ja kylien pelastusryhmiä
- ✓ kylien sydäniskuriryhmiä
- ✓ kyläläisten valppaita silmiä ja paikallistuntemusta
- ✓ yhteistyötä!
 - ✓ VPK, Vapepa, SPR, martat, radioamatöörit ym
 - ✓ viranomaiset
- ✓ kylien yhteyshenkilöitä

Suomen Kylät
Finlands Byar

Toimivia yhteisölähtöisiä kylä-
turvallisuuden ja varautumisen
käytäntöjä ja hyviä esimerkkejä
on olemassa.

Monista käytännön esi-
merkeistä huolimatta sekä
kyläturvallisuuden
kokonaiskuva että kylien
paikka kokonaisturvallisuuden
ketjussa on edelleen
hahmottumaton.

Kylävara-
hankkeen
tavoitteena
on selkeyttää
näitä

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylävara-hankkeessa

1. määritellään kansallisesti yhtenäinen toimintamalli, **kylävara-konsepti**, joka kokoaa yhteen tiedot
 - a. paikallisen yhteisön omista voimavaroista ja keinoista sekä
 - b. paikallisten toimijoiden viranomaisten kanssa tekemästä yhteistyöstä
2. jalkautetaan ja tehdään kylävara-konsepti tunnetuksi kansallisella tasolla, alan toimijoille sekä maaseudun kehittäjille ja kylien toimijoille
3. luodaan Kylävara-koulutuskokonaisuus tukemaan jalkautusta ja jatkotyötä
4. vahvistetaan viranomaisyhteistyötä
5. varmistetaan kylävaratiedon löydettävyys
6. viestitään aiheesta

Kylävara

- ✓ kokoaa
- ✓ viestii
- ✓ välittää
- ✓ verkostoi

Kylävara-hankkeessa

- ✓ vahvistetaan kylien valmiuksia toimia
- ✓ toimitaan kylien yhteisöllisen varautumisen ja turvallisuustyön tunnistamiseksi osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylävara

-hanketta toteutetaan yhteistyössä kylien sekä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa, mm.

- ✓ kylät ja alueet
- ✓ maakunnalliset kyläyhdistykset, kyläasiamiehet, Leader-toimijat ja -hankkeet
- ✓ kyläturvallisuus- ja huoltovarmuushankkeet
- ✓ maaseudulla toimivat järjestöt ja verkostot: VPK, SPR, Vapepa, sydänpiirit, martat, metsästysseurat, maa- ja kotitalousnaiset, radioamatöörit ja -harrastajat
- ✓ viranomaistahot: kunnat, hyvinvointialueet/ pelastustoimi, SM, Turvallisuuskomitea
- ✓ valtakunnallisia toimijoita: SSPL, SPEK, MPK, HVK, SANK, Kuntaliitto, SPR, tutkijat ja kehittäjät

Kyläturvallisuutta koskevan koulutuskokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa tuensiirtokumppanina Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry.

Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylävara-hanke

- ✓ toimii paikallisten ja alueiden toimenpiteiden takatuupparina tarjoamalla sparraus- ja suunnitteluapua, tietoa ja tukea verkostoitumiseen
- ✓ tiivistää ja välittää tietoa ja kokemuksia eteenpäin, myös viranomaisille ja valtakunnallisille toimijoille
- ✓ hyödyntää näin kertyvää tietoa ja ymmärrystä kylävaran konseptoinnissa, yhdessä kokonaisturvallisuuden muiden toimijoiden kanssa

Kylävara-konsepti alkaa hahmottua tämän yhteiskehittämisen avulla.

Kylävara

- ✓ kokoaa
- ✓ viestii
- ✓ välittää
- ✓ verkostoi

#yhteiskehittäminen
#kylävara

Suomen Kylät
Finlands Byar

Tärkeää

Kylät osana
kokonais-
turvallisuutta

- ✓ tunnistaa yhteisöllisen varautumisen ja kansalaistoiminnan tärkeys osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta
- ✓ ymmärtää kansalaistoiminnan erityisyys
- ✓ muistaa alueiden ja kylien erilaisuus
- ✓ huomioida myös taajamat, korttelit ja kaupunginosat
- ✓ tarjota tietoa, tukea ja neuvontaa kylä- ja paikallistoimijoiden omatoimisen turvallisuustyön tueksi
- ✓ varmistaa edellytykset tehdä työtä pitkäjänteisesti
 - 1. kansallisella tasolla
 - 2. alueilla
- ✓ tunnistaa kylien, viranomaisten ja muiden turvallisuustoimijoiden yhteistyön paikat
- ✓ rakentaa ja ylläpitää yhteistyötä monensuuntaisesti

Suomen Kylät
Finlands Byar

Tilaa
Kylävara-
uutiskirje:

Tulossa:

 Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylävara
webinaari

Paikalliset yhteisöt,
varautuminen ja
turvallisuus

Teams
13. maaliskuuta 2025
18.00 – 20.00

 Euroopan unionin
osarahoittama

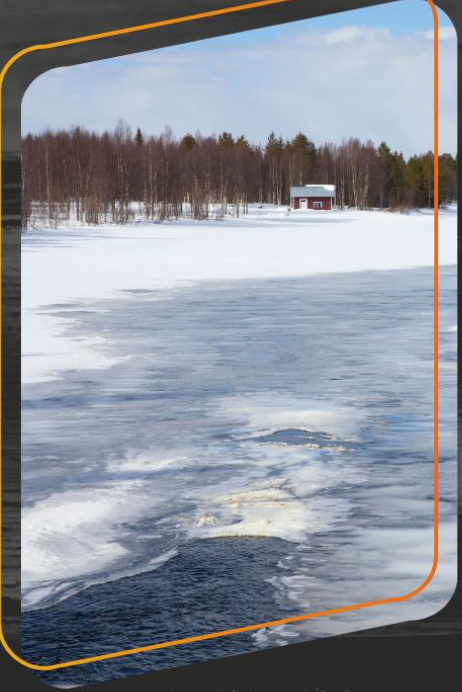
Kylävara
-hanke

 Suomen Kylät
Finlands Byar

Kylävara
hanketreffit

Teams
11. huhtikuuta 2025
10.00 – 12.00

 Euroopan unionin
osarahoittama

Kylävara
-hanke

Kylävara paikallisen varautumisen perustana -hanke

Suomen Kylät ry
projektipäällikkö Ritva Pihlaja
ritva.pihlaja@suomenkylat.fi
045 3410 394

1.10.2024-30.9.2026
rahoitus: Euroopan maaseuturahasto

Euroopan unionin
osarahoittama